

För dig med **examen från gymnasieskolan** (GY2011)

För att kunna bli antagen till en högskoleutbildning måste du ha vissa förkunskaper. Detta kallas att vara behörig. Förkunskapskraven är uppdelade i grundläggande behörighet och särskild behörighet. Grundläggande behörighet krävs för all högskoleutbildning på grundnivå och kraven är desamma för alla utbildningar. Den särskilda behörigheten varierar beroende på vilken utbildning du söker till.

Grundläggande behörighet

För att få grundläggande behörighet måste du ha:

- examen från ett högskoleförberedande program, eller
- yrkesexamen med godkänt betyg (lägst E) i svenska 2 och 3 alternativt svenska som andraspråk 2 och 3 och i engelska 6. Du kan komplettera med svenska och engelska i efterhand. Du ska även ha godkänt betyg i gymnasiearbetet.

Särskild behörighet – områdesbehörigheter

Kraven för särskild behörighet anges i områdesbehörigheter. Vilken områdesbehörighet som gäller för respektive utbildning hittar du på Antagning.se och på studera.nu. Lägsta betygskrav är godkänt (E) om det inte står något annat.

Ditt meritvärde

Om du har de förkunskaper som krävs kommer dina betyg att värderas och ett meritvärde att räknas fram. Ditt meritvärde utgörs av jämförelsetalet (se *Så här räknar du ut ditt jämförelsetal och ditt meritvärde*) tillsammans med eventuella meritpoäng. Kompletterade betyg kan påverka ditt jämförelsetal.

Så här räknas meritvärdet fram:

- Betyg i samtliga kurser som ingår i din examen och betyg som du kompletterat för grundläggande och särskild behörighet räknas med. Betyget i gymnasiearbetet räknas inte.
- Meritpoäng för meritkurser i moderna språk, engelska och matematik läggs till (läs mer om meritpoäng i nästa avsnitt).
- Betyg i utökade kurser kan också ge meritpoäng. Betyget räknas alltid med i jämförelsetalet. Det gör att en meritkurs med ett lägre betyg ger ett mindre tillskott än en kurs med ett högre betyg. Om du kompletterar med meritkurser i efterhand gäller samma regler.
- Du kan ersätta betyg i en kurs som ingår i slutbetyget, om du har kompletterat med ett högre betyg i samma kurs.

Om du söker till flera utbildningar som inte har samma behörighetskrav kan ditt meritvärde bli olika för de olika utbildningarna.

Meritpoäng

Oavsett till vilken utbildning du söker kan du få meritpoäng för vissa kurser i *moderna språk*, *engelska* och *matematik* om du har

lägst godkänt (E). Högre betyg ger inte fler meritpoäng. Du kan maximalt få 2,5 meritpoäng. Kurser som krävs för behörighet ger inte meritpoäng. Basårsstudier och studier på folkhögskola kan ge behörighet, men inte meritpoäng.

Meritpoäng för **moderna språk** – max 1,5 meritpoäng

Språk 1

- Moderna språk 3 ger 0,5 meritpoäng.
- Moderna språk 4 ger 1 meritpoäng.
- Moderna språk 5 ger 0,5 meritpoäng.

Du kan få maximala 1,5 meritpoäng genom godkänt betyg i Moderna språk 3 och 4 eller genom Moderna språk steg 4 och 5 om Moderna språk 3 krävs för särskild behörighet.

Språk 2

Moderna språk 2 i ytterligare ett modernt språk ger 0,5 meritpoäng förutsatt att du redan uppnått 1,0 poäng för språk 1. Detta är alltså ett annat sätt att få 1,5 meritpoäng utan att läsa moderna språk 5.

Med moderna språk menas inte svenska, engelska eller modersmål.

Meritpoäng för **engelska** – max 1,0 poäng

- Engelska 7 ger 1,0 meritpoäng.

Meritpoäng för **matematik** – max 1,5 meritpoäng

- 0,5 meritpoäng får du om du har betyg i en kurs som ligger en nivå över vad som krävs för behörighet.
- 1,0 meritpoäng får du om du har betyg två nivåer utöver vad som krävs för behörighet.
- 1,5 meritpoäng får du om du har betyg tre nivåer utöver vad som krävs för behörighet.
- Matematik specialisering ger 0,5 meritpoäng, om du inte redan uppnått 1,5 meritpoäng.

Matematik 5 kan ge maximalt 1,0 poäng. Om behörighetskravet är matematik 2, ger matematik 5 dig 0,5 poäng. Om det däremot krävs matematik 3 eller 4 för att bli behörig, ger matematik 5 dig 1,0 poäng. Se exempel på nästa sida.

Exempel: Du kan få 1,0 meritpoäng om du har matematik 5 och söker en utbildning där matematik 4 krävs för särskild behörighet.

På liknande sätt kan du få 1,5 meritpoäng om matematik 3 krävs, och du har betyg i matematik 4 och 5. Kursen matematik specialisering ger 0,5 meritpoäng, om du inte redan uppnått 1,5 meritpoäng för matematik.

Det innebär att om du söker en utbildning där behörighetskravet är matematik 4 så kan du ändå få 1,5 meritpoäng, förutsatt att du har betyg i kurserna matematik 5 och matematik specialisering.

Så här räknar du ut ditt jämförelsetal och ditt meritvärde

1. Först får dina betyg ett siffervärde, där

$$\begin{array}{lll} F = 0 & D = 12,5 & B = 17,5 \\ E = 10,0 & C = 15,0 & A = 20,0. \end{array}$$

- Siffervärdet för varje betyg multipliceras sedan med kursens omfattning i poäng. Exempelvis betyg B i en kurs som omfattar 100 poäng ger $17,5 \cdot 100 = 1750$. På det här sättet räknas betygsvärdet fram för varje kurs. *Gymnasiearbetet räknas inte med.*
- Alla betygsvärden läggs ihop. Summan av samtliga betygsvärden blir ett tal i storleksordningen 24 000 till 48 000.
- Det sammanlagda betygsvärdet delas med den totala poängsumman för de betygssatta kurserna som ingår i din examen. Betyg i utökade kurser räknas med om kursen krävs för behörighet eller kan ge meritpoäng. Det tal du då får fram, det s.k. jämförelsetalet, är maximalt 20,00. Det avrundas till två decimaler.
- För att få fram jämförelsetalet ska du också räkna med betyg i utökade kurser och kompletteringar som krävs för behörighet och de kompletteringar du gjort för att höja ditt jämförelsetal.
- Till jämförelsetalet läggs sedan eventuella meritpoäng. Jämförelsetal plus meritpoäng ger ditt meritvärde. Ditt meritvärde kan maximalt bli 22,5.

Urval

Om det finns fler sökande än platser till en utbildning, görs ett urval bland alla behöriga sökande.

Det finns *betygsurval* och *procurval*. Även alternativt urval kan förekomma där andra meriter än betyg och högskoleprov vägs in.

Betygsurvalet består av två grupper: betygsgruppen, som delas i BI och BII, samt folkhögskolegruppen, BF.

Betygsgruppen

BI gymnasiebetyg – utan kompletteringar, med undantag för elever med examen från yrkesprogram som skaffat sig grundläggande behörighet genom att komplettera inom kommunala vuxenutbildningen

BII gymnasiebetyg – med kompletteringar

Folkhögskolegruppen

BF sökande med folkhögskoleomdöme

Platserna i *betygsurvalet* fördelas i tre steg:

- Först fördelas platserna i förhållande till antalet behöriga sökande i betygsgruppen och i folkhögskolegruppen.
- Sedan platserna har fördelats i respektive grupp fördelas platserna i betygsgruppen i förhållande till antalet behöriga sökande i BI och BII.
- Platserna i BII minskas med en tredjedel av platserna. Platserna förs över till BI.

Du som har höjt ditt meritvärde med ett nytt betyg i en kurs, eller med en kurs som kan ge meritpoäng, konkurrerar både i BI och BII (i grupp I med ditt ursprungliga meritvärde och i grupp II med ditt nya meritvärde). Du som har kompletterat för att bli behörig, konkurrerar bara i BII.

Högskoleprovet – en andra chans

Om du har gjort högskoleprovet placeras du i ytterligare en urvalsgrupp, när du söker en utbildning som du är behörig till. Normalt fördelas minst en tredjedel av platserna på grundval av betyg och minst en tredjedel av platserna på grundval av högskoleprovsresultat. Läs mer om högskoleprovet på studera.nu.

Anmälan till utbildning ska du göra på Antagning.se.

Fakta om gymnasieexamen

En gymnasieexamen från ett högskoleförberedande program ger grundläggande behörighet.

Examen från ett högskoleförberedande program omfattar 2 500 gymnasiepoäng där kurser om minst 2 250 gymnasiepoäng ska ha lägst betyget godkänt (E).

I de godkända betygen måste det ingå kurser i svenska eller svenska som andraspråk på sammanlagt 300 gymnasiepoäng (svenska 1–3, alternativt svenska som andraspråk 1–3), engelska på sammanlagt 200 gymnasiepoäng (engelska 5 och 6) samt matematik på sammanlagt 100 gymnasiepoäng (matematik 1a, 1b eller 1c). Du ska även ha godkänt betyg i gymnasiearbetet.

Yrkesexamen

För att du som går ett yrkesprogram ska bli behörig och kunna bli antagen till en högskoleutbildning krävs mer svenska och eventuellt också engelska. Det går bra att komplettera med kurserna efter examen, t.ex. inom den kommunala vuxenutbildningen. När du sedan söker till högskolan blir du placerad i grupp B I.

